

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням вченої ради
Рівненського державного
гуманітарного університету
від 28 квітня 2016 р.
протокол № 4
Голова вченої ради
Постоловський Р.М.

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>третій</u>
ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ	<u>доктор філософії</u>
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	<u>05 Соціальні та поведінкові науки</u>
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	<u>052 Політологія</u>
КВАЛІФІКАЦІЯ	<u>Доктор філософії у галузі «Соціальні та поведінкові науки»</u>
	<u>за спеціальністю 052 «Політологія»</u>

Рівне, 2016 р.

I. Профіль програми доктора філософії зі спеціальності 052 «Політологія»

1 – Загальна інформація

Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Рівненський державний гуманітарний університет
Повна назва кваліфікації англійською мовою	Philosophy Doctor degree in Political Science
Офіційна назва освітньої програми	«Політологія» «Political Science»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний, 60 кредитів ЄКТС, термін освітньо-наукової програми 4 роки
Акредитуюча організація	Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Передумови	Вища освіта другого рівня – освітній ступінь «магістр» або освітньо-кваліфікаційний рівень «спеціаліст»
Мова(и) викладання	Українська мова
Основні поняття та їх визначення	В програмі використано основні поняття та їх визначення відповідно до Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 р.; Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою КМУ № 261 від 23.03.2016 р.; «Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти», схвалених сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України (протокол від 29.03.2016 № 3).

2 – Мета освітньої програми

Надати теоретичні знання та практичні уміння і навички проведення дослідницької діяльності.

3 – Характеристика освітньої програми

Предметна область (галузь знань, спеціальність)	<p><i>Об'єктами вивчення є суспільство, соціальна і політична системи, політичні явища, політичні інститути і процеси, суспільно-політичні відносини, політична свідомість і культура.</i></p> <p><i>Предметна область формується принципами антропоморфізму, об'єктивізму, нормативізму, фундаментальності, історизму, а також методами дослідження: порівняльно-історичними (порівняльний, проблемно-хронологічний, ретроспективний, прогностичний та ін.), які сприяють узагальненню сучасного та історичного досвіду політики; емпіричними (зокр., контент-аналіз, івент-аналіз, генетичний аналіз, когнітивного картування, моделювання тощо), що уможливають вивчення політичної поведінки, громадської думки, політичної культури, а також впливу різних факторів на політичні процеси, розуміння політичного менеджменту; системний метод, що дозволяє вивчати політику як системне явище та основні структурні елементи політичної системи, прослідковувати їх взаємозалежність і взаємозумовленість.</i></p>
--	--

	<p><i>Теоретичний зміст предметної області</i> визначається основними поняттями (політична система, громадянське суспільство, політична соціалізація, політична участь, політична діяльність, конфлікт, конформізм, компроміс, консенсус, політичний режим тощо), концепціями (зокрема, (нео)інституціоналізм, транзитологічна парадигма, (пост)структуралізм, біхевіоризм, неомарксизм; (нео)лібералізм, соціокультурна теорія, теорії інформаційного суспільства, політична герменевтика тощо), які використовуються для пояснення сутності політичних процесів та реалізації прогностичної функції.</p>
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова програма. Орієнтує на актуальні спеціалізації, в рамках яких можлива подальша наукова та викладацька кар'єра.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Науково-дослідницький: набуття необхідних навиків для дослідницької діяльності та викладання спеціальних дисциплін в галузі політичної науки.</p> <p>Спеціалізації: теорія та історія політичної науки, політичні інститути та процеси, політична культура та ідеологія, політичні проблеми міжнародних систем, етнополітологія та етнодержавознавство.</p> <p><i>Ключові слова:</i> політика, політична дійсність, політичні явища, інститути і процеси, дослідження, політичний аналіз, методологія, технології, професійна компетентність, науковець.</p>
Особливості та відмінності	Освітньо-наукова програма розроблена з врахуванням досвіду підготовки докторів філософії з політології у провідних зарубіжних університетах та підготовки наукових кадрів зі споріднених спеціальностей у системі інститутів НАН України та національних дослідницьких університетів.
4 – Працевлаштування випускників освітньої програми та продовження освіти	
Професійні права	<p>2310 Викладачі університетів та вищих навчальних закладів</p> <p>2359.1 Молодший науковий співробітник (в інших галузях навчання)</p> <p>Науковий співробітник (в інших галузях навчання)</p> <p>2433.1 Наукові співробітники (інформаційна аналітика)</p> <p>2433.2 Професіонали в галузі інформації та інформаційної аналітики</p> <p>2443.1 Науковий співробітник</p> <p>Науковий співробітник-консультант</p> <p>2443.2 Експерт із суспільно-політичних питань</p> <p>Консультант із суспільно-політичних питань (в партіях та інших громадських організаціях)</p> <p>Політичний оглядач</p> <p>Політолог</p>
Продовження освіти (академічні права)	Підвищення кваліфікації в науково-дослідних інститутах НАН України, провідних університетах та науково-дослідних центрах. Підготовка в докторантурі вищого навчального закладу (наукової установи) заочною (денною) формою навчання.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Лекції, практичні заняття, самостійна робота в лабораторіях, опрацювання публікацій в провідних виданнях даної спеціальності, консультації із викладачами, написання

	рефератів, підготовка дисертаційної роботи.
Оцінювання	Письмові та усні екзамени, презентації, захист дисертаційної роботи.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.
Загальні компетентності (ЗК)	<ol style="list-style-type: none"> 1) Оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору; 2) набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у галузі знань 05 – «Соціальні та поведінкові науки», організація та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності; 3) уміння ефективно спілкуватися з широкою науковою спільнотою та громадськістю; 4) мовні компетентності, достатні для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів зі спеціальності «Політологія»; 5) здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, наполегливість у досягненні мети; 6) соціальна відповідальність за результати прийняття стратегічних рішень, відповідальність за навчання інших; 7) критичний аналіз, оцінка і синтез нових та складних ідей, ініціювання оригінальних дослідницько-інноваційних комплексних проектів; 8) лідерство та здатність як до автономної, так і командної роботи під час реалізації проектів.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	<ol style="list-style-type: none"> 1) здобуття глибинних знань із спеціальності «Політологія», зокрема – засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку; 2) знання сучасних методів проведення досліджень у царині політичних наук і в суміжних галузях науки, вміння їх ефективно застосовувати для синтезу та аналізу складних систем та явищ; 3) здатність ефективно застосовувати аналітичні методи при проведенні наукових досліджень; 4) здатність інтегрувати знання з інших дисциплін, застосовувати системний підхід при розв'язанні науково-прикладних задач та проведенні досліджень; 5) здатність розробляти та реалізовувати проекти,

	<p>включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислювати наявні чи створювати нові знання;</p> <p>6) здатність аргументувати вибір методу розв'язування спеціалізованої задачі, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення;</p> <p>7) здатність використовувати навички роботи з комп'ютером та знання й уміння в галузі сучасних інформаційних технологій для рішення експериментальних і практичних завдань.</p>
7 – Програмні результати навчання	
Знання (Зн)	<p>1) здатність продемонструвати знання сучасних методів проведення досліджень у царині політичних наук і суміжних галузях науки;</p> <p>2) здатність продемонструвати поглиблені знання у обраній спеціалізації;</p> <p>3) здатність продемонструвати розуміння впливу наукових рішень в суспільному, економічному і соціальному контексті.</p>
Уміння (Ум)	<p>1) здійснювати пошук, аналізувати і критично оцінювати інформацію з різних джерел;</p> <p>2) застосовувати знання і розуміння для розв'язування задач, характерних обраній спеціалізації;</p> <p>3) самостійно планувати та виконувати дослідження, оцінювати отримані результати;</p> <p>4) ефективно працювати як індивідуально, так і в складі команди;</p> <p>5) поєднувати теорію і практику, а також приймати рішення та виробляти стратегію діяльності для вирішення завдань спеціалізації з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних та виробничих інтересів;</p> <p>6) самостійно виконувати наукові дослідження та застосовувати дослідницькі навички за професійною тематикою;</p> <p>7) застосовувати системний підхід, інтегруючи знання з інших дисциплін під час розв'язання задач та проведення політологічних досліджень;</p> <p>8) самостійно змоделювати систему (явище) та їх елементи з урахуванням усіх аспектів поставленої задачі;</p> <p>9) аргументувати вибір методів розв'язування спеціалізованої задачі, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення;</p> <p>10) оцінити доцільність та можливість застосування нових методів і технологій у царині політичних наук.</p>
Комунікація (Ком)	<p>1) уміння ефективно спілкуватись на професійному та соціальному рівнях;</p> <p>2) уміння представляти та обговорювати отримані результати та здійснювати трансфер набутих знань.</p>
Автономія і відповідальність (АіВ)	<p>1) здатність адаптуватись до нових умов, самостійно приймати рішення та ініціювати оригінальні дослідницько-інноваційні комплексні проекти;</p> <p>2) здатність усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань;</p> <p>3) здатність відповідально ставитись до виконуваної роботи та досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної</p>

	етики.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Специфічні характеристики кадрового забезпечення	100% професорсько-викладацького складу, задіяного до викладання навчальних дисциплін професійної підготовки, мають науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною або спорідненою спеціальністю.
Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення	Використання сучасного програмного забезпечення у вибраній спеціальності – 052 Політологія.
Специфічні характеристики інформаційно-методичного забезпечення	Використання віртуального навчального середовища Рівненського державного гуманітарного університету та авторських розробок професорсько-викладацького складу.
9 – Основні компоненти освітньої програми	
Перелік освітніх компонентів (дисциплін, практик, курсових і кваліфікаційних робіт)	Матрицю відповідності програмних компетентностей навчальним дисциплінам та структуру навчальної програми наведено в Додатках
10 – Академічна мобільність (регламентується Постановою КМУ № 579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» від 12 серпня 2015 року)	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Рівненським державним гуманітарним університетом та вищими навчальними закладами й науковими установами України.
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Рівненським державним гуманітарним університетом та зарубіжними навчальними закладами
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе

1. Розподіл змісту освітньої складової освітньо-наукової програми за групами компонент та циклами підготовки

№ п/п	Цикл підготовки	Обсяг навчального навантаження здобувача вищої освіти (кредитів / %)		
		Нормативні компоненти освітньо-професійної програми	Вибіркові компоненти освітньо-професійної програми	Всього за весь термін навчання
1.	Цикл загальної підготовки	19 / 31,7	–	19 / 31,7
2.	Цикл професійної підготовки	17 / 28,3	15 / 25,0	32 / 53,3
3.	Практична підготовка	9/15,0	-	9/15,0
Всього за весь термін навчання		45/ 75,0	15 / 25,0	60/ 100

2. Перелік компонент освітньої складової освітньо-наукової програми

Код дисципліни	Семестр	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики, кваліфікаційна робота)	К-сть кредитів	Форма підсумкового контролю
1. Цикл загальної підготовки (19 кредитів)				
ЗП01	1	Філософія та методологія науки	4	екзамен
ЗП02	2	Українська мова (лінгвістичний інструментарій наукових досліджень)	3	залік
ЗП03	1,2, 3	Іноземна мова	6	залік, екзамен
ЗП04	2	Технологічні аспекти роботи над дисертацією	3	залік
ЗП05	4	Управління науковими проектами	3	залік
2. Цикл професійної підготовки				
2.1. Нормативні навчальні дисципліни (17 кредитів)				
НПП01	3,4	Політичний аналіз (актуальні проблеми сучасної політичної аналітики)	6	екзамен
НПП02	3	Методологія емпіричних соціально-політичних досліджень	5	екзамен
НПП03	2	Глобалізація та взаємодія цивілізацій	3	залік
НПП04	1	Сучасна європейська політична філософія	3	залік
2.2. Навчальні дисципліни за вибором аспіранта (15 кредитів)				
ВПП01	1	Кількісні та якісні дослідження в політичній науці	5	залік
ВПП02		Основні доктринальні підходи до вивчення політичної дійсності		
ВПП03	2,3	Особливості трансформації політичних інститутів в Україні	5	залік
ВПП04		Зовнішня політика країн Західної Європи		
ВПП05	4	Інформаційне суспільство та глобальні комунікації	5	залік
ВПП06		Міграційні процеси в сучасному світі		
3. Практична підготовка (9 кредитів)				
ПП	6	Виробнича (педагогічна) практика	9	залік

3. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ЗП01	ЗП02	ЗП03	ЗП04	ЗП05	НПП01	НПП02	НПП03	НПП04	ВПП01	ВПП02	ВПП03	ВПП04	ВПП05	ВПП06	ПП
ЗК ₁	•					•		•	•	•	•			•		•
ЗК ₂		•	•	•	•	•	•			•	•					•
ЗК ₃		•	•								•					•
ЗК ₄			•					•	•		•		•	•	•	•
ЗК ₅	•								•							•
ЗК ₆	•				•	•					•				•	•
ЗК ₇	•			•	•	•	•	•		•	•	•	•	•		
ЗК ₈					•		•		•	•						•
СК ₁		•	•			•			•		•			•		•
СК ₂				•		•	•	•	•	•						
СК ₃				•		•	•	•	•		•	•			•	
СК ₄	•			•		•			•		•		•	•	•	•
СК ₅					•	•				•		•		•		
СК ₆	•			•		•	•		•	•	•	•				•
СК ₇				•		•	•			•				•	•	•

• – компетентність, яка набувається;

ЗП_j – навчальні дисципліни циклу загальної підготовки навчального плану спеціальності;

НПП_j – нормативні навчальні дисципліни циклу професійної підготовки навчального плану спеціальності;

ВПП_j – навчальні дисципліни за вибором аспіранта з циклу професійної підготовки навчального плану спеціальності;

ПП – практична підготовка;

ЗК_i – номер компетентності в списку загальних компетентностей профілю програми;

СК_i – номер компетентності в списку спеціальних компетентностей профілю програми.

4. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми

	ЗП01	ЗП02	ЗП03	ЗП04	ЗП05	НПП01	НПП02	НПП03	НПП04	ВПП01	ВПП02	ВПП03	ВПП04	ВПП05	ВПП06	ПП
ЗН ₁	•			•	•	•	•		•	•	•	•		•	•	•
ЗН ₂						•		•	•	•	•	•	•	•		•
ЗН ₃	•				•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
УМ ₁	•			•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
УМ ₂				•	•		•		•	•		•				•
УМ ₃				•	•	•	•			•				•		
УМ ₄				•	•			•		•		•	•	•	•	•
УМ ₅	•			•	•	•	•				•	•	•	•	•	•
УМ ₆		•	•	•	•	•	•	•	•	•			•	•	•	
УМ ₇		•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
УМ ₈	•			•		•	•		•	•	•			•	•	
УМ ₉	•			•		•	•		•	•		•	•		•	•
УМ ₁₀				•	•	•	•		•	•			•	•	•	•
Ком ₁		•	•		•			•	•		•	•	•	•	•	•
Ком ₂		•	•		•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•
АіВ ₁					•	•	•	•		•		•	•	•	•	•
АіВ ₂	•					•		•			•	•		•	•	
АіВ ₃	•				•			•	•	•		•	•		•	•

• – програмний результат, який забезпечується;

ЗП_і – навчальні дисципліни циклу загальної підготовки навчального плану спеціальності;

НПП_і – нормативні навчальні дисципліни циклу професійної підготовки навчального плану спеціальності;

ВПП_і – навчальні дисципліни за вибором аспіранта з циклу професійної підготовки навчального плану спеціальності;

ПП – практична підготовка;

Зн_і – порядковий номер категорії «знання» у списку програмних результатів навчання у профілю програми;

Ум_і – порядковий номер категорії «уміння» у списку програмних результатів навчання у профілю програми;

Ком_і – порядковий номер категорії «комунікація» у списку програмних результатів навчання у профілю програми;

АіВ_і – порядковий номер категорії «автономність і відповідальність» у списку програмних результатів навчання у профілю програми.

II. Наукова складова освітньо-наукової програми

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення аспірантом власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури.

Невід'ємною частиною наукової складової освітньо-наукової програми доктора філософії є підготовка та публікація наукових статей, виступи на наукових конференціях, симпозіумах, наукових фахових семінарах.

Перспективні теми дисертаційних досліджень зі спеціальності 052 Політологія

1. Адвокаційні кампанії в діяльності інститутів громадянського суспільства України.
2. Використання історичної політики в боротьбі за електоральні симпатії: досвід виборчих кампаній до Верховної Ради України (1991–2014 рр.).
3. Волонтерський рух в Україні в умовах гібридного конфлікту: взаємодія з органами державної влади.
4. Гендерний моніторинг у політичних дослідженнях.
5. Інституціоналізація парламентської опозиції в державах пострадянського простору: порівняльний аналіз.
6. Легітимність владних інституцій в умовах інформаційної війни.
7. Стратегії лібертаріанського патерналізму в державних політиках США та Великобританії: компаративний аналіз.
8. Міжнародно-правові механізми врегулювання внутрішньодержавних конфліктів.
9. Роль громадських організацій у процесі децентралізації в Україні.

III. Атестація

Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється постійно діючою або спеціалізованою вченою радою, утвореною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Стан готовності дисертації аспіранта до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).

Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану.

Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії захищають дисертації, як правило, у постійно діючій спеціалізованій вченій раді з відповідної спеціальності, яка функціонує у вищому навчальному закладі, де

здійснювалася підготовка аспіранта. Вчена рада вищого навчального закладу має право подати до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти документи для акредитації спеціалізованої вченої ради, утвореної для проведення разового захисту, або звернутися з відповідним клопотанням до іншого вищого навчального закладу (наукової установи), де функціонує постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності.

IV. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Рівненському державному гуманітарному університеті функціонує система забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярно оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів вищої освіти за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;
- 9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) може за поданням Рівненським державним гуманітарним університетом оцінюватися Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

Гарант освітньої програми,
керівник проектної групи

професор Гон М. М.